

KBO-Brabant
Belangenorganisatie voor senioren

KBO CUIJK – CENTRUM

BELEIDSPLAN 2018 – 2022

INHOUD:

Pagina 1:	Voorblad
Pagina 2:	Inhoud
Pagina 3:	Voorwoord
Pagina 4:	Inleiding beleidsplan KBO Cuijk – Centrum De senioren in Noord Brabant
Pagina 5:	De kracht van senioren Demografische ontwikkeling in de gemeente Cuijk
Pagina 6:	Toekomst KBO Cuijk – Centrum
Pagina 7:	Welzijn en zorg Inkomenspositie senioren
Pagina 8:	Eenzaamheid
Pagina 9:	Ouderenbeleid in de gemeente Cuijk
Pagina 10:	Speerpunten binnen het beleid van KBO Cuijk – Centrum
Pagina 12:	Organisatie KBO – Afdelingen binnen de Gemeente Cuijk Cluster Samenwerking KBO Afdelingen – SWOC
Pagina 13:	Activiteiten onze Afdeling
Pagina 14:	Bestuursactiviteiten
Pagina 15:	PR en communicatie
Pagina 16:	Scholing
Pagina 17:	Financiën
Pagina 18:	Bijlage 1, doelen zoals vastgelegd in de statuten KBO Cuijk – Centrum en van KBO - Brabant
Pagina 19:	Bijlage 2, functies KBO – Afdeling Idem: taken en bevoegdheden van de KBO – Afdeling

Voorwoord

Dit beleidsplan is geschreven om inzicht te krijgen in de organisatie KBO in zijn geheel en KBO Cuijk – Centrum in het bijzonder. Vanuit dit inzicht en de diverse gesprekken binnen de vereniging en vergaderingen, is een aantal plannen geboren dat de komende jaren aandacht behoeft.

Het is niet de bedoeling dat dit beleidsplan een strak kader vormt waarbinnen de vereniging uitsluitend kan opereren. In de loop van de tijd zullen spontane en planmatige strategieën worden ontwikkeld, waarbij gekeken dient te worden of deze haalbaar zijn dan wel getolereerd worden om vervolgens in dit plan te implementeren, waarbij de vraag steeds gesteld dient te worden of de vereniging met het te implementeren beleid nog dienstbaar is aan haar leden en bestuur en of de vereniging haar doel niet voorbijschiet.

De volgende punten komen o.a. in het beleidsplan aan de orde. De geschiedenis van de KBO, de senioren in Brabant, de vergrijzingen en de toekomst van KBO Cuijk – Centrum. Daarnaast hebben we gemeend aandacht te moeten schenken aan veranderingen in de zorg, dalende koopkracht gepensioneerden en eenzaamheid. Deze onderwerpen hebben een signaalfunctie. Vervolgens worden de speerpunten van het beleid benoemd alsook de organisatie van onze Afdeling, de Cluster Cuijk en de samenwerking met de SWOC.

Op de activiteiten die de KBO Cuijk – Centrum organiseert wordt vooralsnog niet verder ingegaan, doch worden wel vermeld. Gemeentelijke ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld ouderenbeleid zal door het bestuur nauwlettend gevolgd dienen te worden en waar nodig, hetzij direct of indirect via de Cluster, zal worden getracht invloed uit te oefenen.

Het presteren van de Vereniging, onze Afdeling, staat centraal, maar een krachtige positie in Cuijk hangt in toenemende mate af van een goede naam, prestige en publiek respect. Het PR – en communicatiebeleid zijn gestoeld op feiten naar de buitenwereld en naar onze eigen leden. Het PR – beleid heeft in de huidige mediamaatschappij een niet te onderschatten strategische dimensie. Daarnaast is het noodzaak om een wisselwerking op gang te brengen tussen enerzijds de leden en anderzijds de vrijwilligers en het bestuur. Inmiddels is onze eigen website opgezet binnen de faciliteiten van KBO – Brabant. Om leden nog meer betrokken te laten zijn met de vereniging dient aandacht te worden geschonken aan de communicatie in zijn totaliteit.

Uiteraard wordt ook aandacht geschonken aan Scholing en Financiën. Het is de bedoeling dat het cursusaanbod van KBO – Brabant of andere aanbieders nauwlettend wordt gevolgd en waar nodig zullen vrijwilligers of bestuursleden worden gevraagd aan deze cursussen deel te nemen.

Het bestuur KBO Cuijk – Centrum

Inleiding beleidsplan KBO – Cuijk Centrum

Dit beleidsplan dient als leidraad om aan een al goed gestructureerde organisatie de komende vijf jaren leiding te geven. Hiermede wordt een kader geschapen voor het bestuur waarbinnen de komende jaren de activiteiten, zoals o.a. belangenbehartiging, dienstverlening aan de leden, vertegenwoordiging van ouderen bij overheden, samenwerking met organisaties etc. inzichtelijk worden gemaakt. Het is de bedoeling dat elk jaar dit beleidsplan geëvalueerd wordt en daar waar nodig wordt aangepast. Het beleidsplan heeft als basis het doel van de vereniging zoals deze zijn verwoord in de statuten van de KBO – Cuijk Centrum en vastgesteld, en vastgelegd door de notaris in Cuijk op 21 juni 2004, alsmede een aantal doelen uit de statuten van KBO – Brabant zoals deze is vastgelegd op 30 november 2006 door de notaris te 's-Hertogenbosch. Eveneens is het Beleidsplan 2011 – 2015 van KBO – Brabant geraadpleegd en passages hiervan al dan niet aangevuld overgenomen in dit plan.

Meer dan zestig jaar geleden werd de grondslag voor de huidige KBO in Noord-Brabant gelegd. In december 1948 werden lokale initiatieven in en rond Breda gebundeld door de oprichting van de "Katholieke Bond van Ouderen van Dagen in het Bisdom Breda". Deze KBO (Katholieke Bond van Ouderen) kreeg later de naam "KBO West – Brabant". In september 1951 werd opgericht de "Katholieke Bond van Bejaarden en Gepensioneerden in het Bisdom 's-Hertogenbosch". De naam werd later Katholieke Bond van Ouderen 's-Hertogenbosch". De twee Brabantse bonden fuseerden eind 2001. De naam werd: "Katholieke Bond van Ouderen in Noord-Brabant", bij afkorting "KBO-Brabant". (Op 11 januari 1951 werd de Cuijkse afdeling "RK Bond van Ouderen van dagen en Gepensioneerden opgericht.) Een meer dan zestig jaar oude vereniging, die nog steeds jaarlijks groeit, kan niet anders dan flexibel en bij de tijd zijn. Immers zo'n hoge leeftijd bereikt een vereniging alleen maar door steeds midden in de samenleving te staan en zich voortdurend aan te passen aan de wensen van de opeenvolgende generaties van senioren. Juist daardoor blijft de vereniging aantrekkelijk voor de verschillende generaties senioren die de vereniging op ieder moment onder haar leden telt. Het beleid van onze Afdeling is altijd op de toekomst gericht. (Zie ook hoofdstuk "Toekomst KBO – Cuijk Centrum" op pagina zes.)

De senioren in Noord-Brabant

KBO-Brabant richt zich op alle senioren in Noord-Brabant. Dus op de mensen die vóór of tijdens W.O. II. zijn geboren, maar ook op de mensen die in de jaren vijftig zijn geboren. En dan zien we dat de groep erg pluriform is geworden. Er is een cultuurverschil ontstaan tussen de generatie senioren geboren vóór en tijdens de tweede wereldoorlog en de later geboren generatie, de babyboomgeneratie, waarbij de belangstelling voor sociaalrecreatieve activiteiten verschillend is. Immers, door de verbeterde omstandigheden en de vorderingen van de gezondheidszorg vormen de jongere senioren een steeds groter wordende doelgroep van vitale ouderen die gemiddeld ook steeds welvarender is. Die nieuwe generatie senioren, ook wel aangeduid als protestgeneratie, kijkt veel kritischer naar de maatschappelijke organisaties, productiebedrijven en dienstverleners. Zij vinden de collectieve belangenbehartiging van groot belang. Door de stijging van het gemiddeld opleidingsniveau van de jongere senioren ontstaat er een vernieuwingspotentieel van actieve mensen.

De kracht van senioren

Senioren vervullen een belangrijke rol in de Brabantse samenleving. Volgens de monitor sociale participatie, die het PON in 2014 in opdracht van de Provincie Noord-Brabant uitvoerde, doen senioren in de leeftijdsgroep 65-74 jaar het vaakst vrijwilligerswerk ten opzichte van andere leeftijdsgroepen en zij besteden er de meeste tijd aan. Bovendien stijgt het aandeel vrijwilligers van 75 jaar en ouder. Eerder bleek uit het door Stichting Oikos in 2013 uitgevoerde onderzoek ‘Van toegevoegde waarde’ dat iedere euro die geïnvesteerd wordt in de vrijwillige inzet vanuit de Brabantse seniorenorganisaties een rendement oplevert van 17 euro. Een belangrijke conclusie die onderstreept dat de senioren in Brabant er toe doen.

Demografische ontwikkeling in de gemeente Cuijk

De komende decennia groeit het aantal 55-plussers. Rond 2040 bereikt de vergrijzing haar hoogtepunt. Dan is naar verwachting bijna 31.1% van de bevolking 65 jaar of ouder. De groep 55 tot 65 jarigen groeit tot 2020 en zal daarna krimpen. Volgens de prognose zal het aantal 65-plussers echter blijven stijgen.

Prognose ontwikkeling bevolking en aantal senioren in de gemeente Cuijk:

	Jaar 2017	Jaar 2020	Jaar 2025	Jaar 2030	Jaar 2035	Jaar 2040
Totale bevolking:	25000	25600	26100	26500	26600	26400
Ouder dan 65 jaar:	5000	5500	6100	7100	7900	8200
In procenten:	20.0%	21.5%	23.4%	26.8%	29.7%	31.1%

Bron: CBS Statline

Overzicht ledenbestand onze afdeling per 1 januari 2017

	<65 jaar	66-75 jaar	>75 jaar
Mannen:	15	71	103
Vrouwen:	36	97	181
Totaal leden:	503	168	284
In procenten:	100%	33,4%	56,5%

Toekomst KBO – Cuijk Centrum

Onze vereniging bestaat al 60 jaar en is een vereniging die nog steeds jaarlijks groeit, kan niet anders dan flexibel en bij de tijd zijn. Door de verbetering van de gezondheidszorg is de fysieke conditie van de senioren verbeterd. Er ontstaat echter een scheiding tussen de vitale senioren en de hulpbehoevende senioren, voornamelijk de mensen in de derde en in de vierde levensfase. Een grote aandacht voor de jonge senioren dreigt ten koste te gaan van de oudsten. Onze afdeling zal hiervoor dienen te waken zodat zeker de oudere senioren niet tussen de wal en het schip geraken. Om onze vereniging duurzaam te begeleiden naar de toekomst zullen we meer en meer een beroep moeten doen op jonge senioren. Zij vinden de collectieve belangenbehartiging van groot belang. De mate waarin senioren in staat zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen neemt toe. Maar jongere senioren binden zich niet graag, zij willen vaak geen bestuurlijke functies. Zij willen soms geen langdurige verantwoordelijkheid op zich nemen. Desondanks zullen wij ons toch moeten richten op de vrijwilligersbereidheid van de jonge senioren. Hoogstwaarschijnlijk kunnen zij worden benaderd om zich op projectbasis voor onze afdeling in te zetten. Men gaat er hierbij van uit dat het interessante activiteiten zijn die binnen een beperkte tijd kunnen worden afgerond.

Daarnaast zal de Afdeling de komende jaren plannen moeten ontwikkelen om zoveel mogelijk senioren te betrekken bij de KBO Cuijk – Centrum. In eerste instantie als lid van de vereniging en in tweede instantie als deelnemer aan activiteiten. PR matig zullen we regelmatig oproepen doen via de lokale kranten en televisie om vooral lid te worden van onze Afdeling om daarmee onze activiteiten te ondersteunen.

Naast eigen initiatieven om vrijwilligers te werven kan de vereniging ook de gemeente gaan benaderen in het werven van vrijwilligers. Immers de Rijksoverheid wil graag dat ook jongeren, mensen zonder betaalde baan, allochtonen en ouderen vrijwilligerswerk doen. Het kabinet stimuleert vrijwilligers en wil mogelijke belemmeringen wegnemen. De gemeente heeft een 'makelaarsfunctie': zij krijgt via het Gemeentefonds geld om vrijwilligerswerk en maatschappelijke stagiairs aan elkaar te koppelen. Zij adviseren vrijwilligersorganisaties onder andere hoe ze nieuwe vrijwilligers kunnen werven en houden, hoe hun organisatie aantrekkelijker wordt voor jongeren en senioren. Sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is de gemeente verantwoordelijk voor beleid van vrijwilligerswerk en mantelzorg. De gemeente mag zelf bepalen hoe men dat doet.

Welzijn en zorg

In het algemeen gaat het goed met de gezondheid van de Nederlanders en ook met de gezondheid van senioren. De hogere drempel voor toelating tot intramurale zorg brengt het risico mee dat onder de oudste senioren het aantal zelfstandig wonende kwetsbare ouderen zal toenemen en het is de vraag of de (medische) zorg daar voldoende op toegerust is. Het aantal mensen met dementie dat thuis blijft wonen, neemt toe. Zeker 70% van de mensen met dementie woont thuis met hulp van familie, al dan niet met ondersteuning van de professionele zorg. Initiatieven gericht op zorginnovatie zijn belangrijk om het langer thuis wonen mede te ondersteunen. Het gaat hierbij niet alleen om de inzet van technische hulpmiddelen, maar ook om aandacht voor de menselijke aspecten in de zorg. De introductie van de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) is niet probleemloos verlopen. Onderzoek in 2015 geeft aan dat veel mensen niet tevreden zijn over het contact met de gemeente over ondersteuning vanuit de Wmo, de deskundigheid van medewerkers en de geboden oplossing. De informatievoorziening over procedures en eigen bijdragen krijgt in dat onderzoek een onvoldoende. Anderzijds is een effect van de Wmo dat senioren meer zeggenschap over de eigen dagbesteding krijgen. Vrijwilligers nemen meer regievoering op zich. Professionals krijgen steeds meer een faciliterende of begeleidende rol. Eenzaamheid is een toenemend probleem. In het algemeen komt eenzaamheid onder senioren vaker voor in de oudere leeftijdsgroep. Na de leeftijd van ongeveer 75 jaar is de kans op eenzaamheid groter bij een opeenstapeling van verschillende gebeurtenissen, zoals het overlijden van de partner en van andere leeftijdsgenoten en teruggang in mobiliteit en zelfstandigheid. Mantelzorg is een belangrijke vorm van maatschappelijke inzet, waarbij veel hulpbehoevenden zijn betrokken. In Nederland zijn ruim vier miljoen mantelzorgers. Zo'n 14% van deze mantelzorgers biedt hulp aan de eigen partner, 18% van de mantelzorgers is ouder dan 65 jaar. Het aantal meldingen van ouderenmishandeling neemt toe. De meeste meldingen betreffen respectievelijk lichamelijk geweld, psychisch geweld en financieel misbruik.

Inkomenspositie senioren

Bij veel senioren vanaf 65 jaar is de financiële armslag beperkt. Dit geldt in het bijzonder voor vrouwen vanaf 65 jaar en mannen vanaf 75 jaar. In 2014 bedroeg het bruto inkomen voor ruim 70% van de vrouwen vanaf 65 jaar niet meer dan € 20.000. Bij de helft van de mannen die ouder zijn dan 75 jaar, lag de inkomensgrens eveneens op € 20.000. Het aantal senioren dat huur- en/of zorgtoeslag ontvangt is eveneens graadmeter voor een lage inkomenspositie. Meer dan de helft van de alleenstaande mannen en vrouwen van 65 jaar en ouder ontving in 2014 zorgtoeslag. Bij gehuwden/samenwonenden van 65 jaar en ouder lag dit percentage bijna op 50%. In 2014 had een op de vijf 55- tot 60-jarigen en een kwart van de 60- tot 65-jarigen een uitkering als voornaamste inkomstenbron. Vaak was dit een arbeidsongeschiktheidsuitkering en in mindere mate een werkloosheids- of bijstandsuitkering. Een derde van de groep 60- tot 65-jarigen had een prepensioen. Pensioenen staan onder druk. In de beeldvorming bij politiek en media worden senioren vaak afgeschilderd als een groep die het in financieel opzicht goed heeft. Gelet op de hiervoor genoemde cijfers is dit een vertekend beeld van de werkelijkheid.

De jaarlijkse verhoging van het eigen risico van de gezondheidszorg, het uit de basiszorg nemen van bepaalde medicijnen, het invoeren van eigen bijdragen voor voorzieningen en het

verlagen van de inkomensgrens voor huur- en zorgtoeslag zijn voorbeelden hoe de druk op inkomens toeneemt. Deze druk wordt vooral gevoeld door de groep die deze voorzieningen het meest nodig hebben.

Eenzaamheid

De laatste jaren staat eenzaamheid van vooral ouderen hoog op de sociale agenda. Niet omdat senioren eenzamer zijn dan jongeren, maar vanwege hun kwetsbare positie in onze samenleving. Terwijl de zorgafhankelijkheid toeneemt, zien ouderen hun sociaal netwerk door o.a. verhuizen, veranderingen in hun persoonlijke relaties of het overlijden van dierbaren kleiner worden. Hoewel de vergrijzing van de samenleving als een geweldig maatschappelijk succes kan worden benoemd (in een eeuw tijd van een levensverwachting van ongeveer vijftig jaar naar ongeveer tachtig jaar), wordt het veelvuldig beschreven als een probleem. Vergrijzing wordt in één adem genoemd met vereenzaming, toename van gezondheidszorgkosten en vraagtekens bij de houdbaarheid van de verzorgingsstaat. De combinatie van een vergrijzende en steeds meer digitale samenleving geeft aanleiding tot bekommernis over dreigende toenemende vereenzaming en erosie van sociale netwerken. Sociaal isolement is daarom geen privéprobleem, maar een maatschappelijk vraagstuk dat sociaal beleid en sociale interventies rechtvaardigt. Ouderen zijn niet bovengemiddeld eenzaam, maar hebben wel bovengemiddeld zorg nodig, en juist dan wreekt eenzaamheid zich door afwezigheid van sociale steun en is er meer formele hulp nodig.

Voorals doordat veel mensen zelf het idee hebben machteloos te zijn, is het soms lastig om iets aan eenzaamheid te doen. Erkennen dat het probleem bestaat is voor het individu noodzakelijk voor een succesvolle beïnvloeding. Een volgende stap om meer deel te nemen aan de samenleving is het deelnemen aan bepaalde activiteiten. Het is echter niet zo dat deelnemen aan sociale activiteiten altijd de oplossing kan bieden voor eenzaamheid. In dit verband is het noodzaak onderscheid te maken tussen sociaal isolement (een situatie) en eenzaamheid (een basisgevoel). Uit een sociaal isolement komen kan door in contact te komen met anderen. De aanpak van eenzaamheid vraagt altijd om een individuele aanpak. Soms is het contact leggen met anderen juist niet aangewezen. Eenzaamheid aanpakken is altijd een individuele zaak, standaard oplossingen zijn er niet.

Ouderenbeleid in de Gemeente Cuijk

De Gemeente Cuijk heeft eind 2012 in samenwerking met SWOC en de KBO – Afdelingen in Cuijk een groot "Ouderen Behoeft Onderzoek" laten uitvoeren onder begeleiding van prof. dr. M.J.M. Kardol van de Vrije Universiteit Brussel. De resultaten van dit onderzoek zullen onder meer worden benut voor de ontwikkeling van een gemeentelijk ouderenbeleid. Ten behoeve van het onderzoek werden ruim 400 senioren uit de gemeente Cuijk geselecteerd in de leeftijdscategorieën 60–69 jaar, 70–79 jaar en 80 jaar en ouder. De mening die door de senioren werd weergegeven, wordt representatief genoemd voor de senioren in de gemeente. Dit bekent ook senioren die de vragenlijst niet hebben ingevuld zich zullen herkennen in de resultaten. In een vragenlijst met ruim 70 vragen werd aan de senioren gevraagd hoe zij aankijken tegen onder meer de huisvesting, de gezinssituatie, de gezondheid en de mobiliteit in de gemeente. Daarnaast kwamen onderwerpen als buurtbetrokkenheid, het gevoel van veiligheid en sociale relaties aan bod. Met deze schat aan informatie kunnen wij als vereniging ons aanbod van activiteiten beter afstemmen op de wensen, verwachtingen en behoeften van onze leden en niet-leden. Het rapport dat begin 2013 is gepubliceerd geeft de KBO Cuijk-Centrum een aantal handvatten hoe wij de problematiek “Veranderingen in de Zorg”, “Koopkracht in de komende jaren” en “Eenzaamheid” binnen het te ontwikkelen ouderenbeleid binnen de gemeente Cuijk, gezamenlijk met de Gemeente Cuijk en de SWOC gestalte kunnen geven. Het al eerder genoemde vrijwilligerswerk dient hierbij niet uit het oog te worden verloren. De gemeente is sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) immers verantwoordelijk voor beleid van vrijwilligerswerk en mantelzorg.

Uit het eerder aangehaalde onderzoek heeft de gemeente Cuijk eind 2014 een “concept uitvoeringsplan 2015-2016 nota ouderenbeleid Gemeente Cuijk” opgesteld. In dit concept wordt per beleidsvoornemen weergegeven welke prioriteit een beleidsvoornemen heeft, wie de actoren zijn, wie de kartrekker is, in welk tijdvak het beleidsvoornemen uitgevoerd zal worden en welk resultaat er wordt beoogd. In werkgroepen bestaande uit diverse organisaties worden er afspraken gemaakt over uitvoering en invulling van een beleidsvoornemen. Per beleidsvoornemen treedt een organisatie op als aanspreekpunt. Niet alle aanbevelingen worden tegelijkertijd opgepakt. De werkgroep maakt een indeling in prioritering: hoog, middel, laag. De werkgroepen gaan aan de slag met de prioritering hoog. Deze lokale werkgroep wordt het “Lokaal Beraad” genoemd. Ook onze vereniging maakt deel uit via de Cluster van dit “Lokaal Beraad”. De resultaten zijn op het moment van schrijven van dit beleidsplan nog niet bekend. Vanuit de gemeente is inmiddels aan de stuurgroep van de Cluster gevraagd om gezamenlijk met de Gemeente Cuijk en SWOC het ouderenbeleid voor de komende jaren op te stellen.

Speerpunten binnen het beleid van KBO – Cuijk Centrum:

1) KBO – Cuijk Centrum wil een vereniging zijn voor alle senioren

De senioren in Cuijk vormen een erg pluriforme groep. Toch wil onze Afdeling alle senioren aanspreken. Dat willen we doen door een scala van activiteiten te organiseren waarin elke senior iets van zijn gading vindt. Een meer – sporen aanpak dus, activiteiten voor de vitale jongere senioren, maar ook activiteiten voor de ouderen.

2) Zorg voor de aller oudsten

Van oudsher is de Afdeling gericht op het organiseren van activiteiten. Met het oog op de hiervoor genoemde verbreding mag de zorg voor de alleroudsten daarbij niet uit het oog worden verloren. Specifiek het zorgen voor de senioren die, door wat voor omstandigheden dan ook, worden gehandicapt in hun maatschappelijke participatie is hier van belang.

3) Voorkomen van sociaal isolement

De Afdeling zorgt voor de ontmoeting van senioren met elkaar. Dat doen we door het organiseren van activiteiten. Maar ook door hun cultuur waarin senioren zich welkom voelen ook al is het alleen maar voor een praatje. Waar ze gelijkgestemden ontmoeten en/of mensen die iets voor hen kunnen betekenen. Ook de hiervoor genoemde zorg voor de aller – oudsten past in deze beleidslijn.

4) Aanspreken van vrijwilligers

KBO – Cuijk Centrum is een vrijwilligersorganisatie. Ze functioneert dankzij vrijwilligers die zich inzetten om de activiteiten een succes te laten worden. Dus voor en door de senioren. Wij proberen daarom in de vereniging een stimulerende en inspirerende omgeving te creëren waarin de vrijwilligers zich graag willen inzetten en zullen daartoe het vrijwilligersbeleid verder ontwikkelen. Hulp van de gemeente bij het werven van vrijwilligers zoals benoemd onder ouderenbeleid bestaat tot de mogelijkheden.

5) Individuele belangenbehartiging

Bij een vereniging waarin de senioren zich thuis voelen, past ook een cultuur van zorg voor elkaar. Men moet ook terecht kunnen als met problemen wordt geworsteld. Een luisterend oor, een adequaat advies, soms zelfs daadwerkelijke hulp. De individuele belangenbehartiging staat dan ook hoog in het vaandel van de Afdeling. Organisatorisch is deze onder andere ingevuld door de aanwezigheid van ouderenadviseurs, hulp in de thuisadministratie (“schoenendoosproject”), belasting invulhulpen en cliëntenondersteuners bij de zogenaamde keukentafelgesprekken wier kennis en vaardigheden door KBO–Brabant permanent up to date wordt gehouden.

6) Collectieve belangenbehartiging

KBO – Cuijk Centrum wil ook de collectieve belangen van senioren behartigen. Al te lang is voor senioren beslist door anderen. Senioren hebben zelf ook een mening en zijn bereid daarmee naar buiten te komen. De Afdeling wil er daarom voor zorgen dat de mening van de Cuijkse senioren wordt geformuleerd en ter tafel wordt gebracht bij de instanties die daarvoor van belang zijn. Via de Cluster zullen wij participeren in de commissie van de gemeente Cuijk samen met o.a. de SWOC om het ouderenbeleid in de gemeente Cuijk voor de komende jaren te ontwikkelen.

7) Participatie in de maatschappij

Conform de eerste statutaire doelstelling streeft KBO – Cuijk Centrum naar een volwaardige participatie van de senioren in de maatschappij. Daarvoor is van belang dat de gehele maatschappelijke omgeving adequaat functioneert. De Afdeling heeft dus ook oog voor de belangen van anderen en streeft naar een goede balans daarvan met de eigen belangen. De Afdeling neemt daarom actief deel aan allerlei dorpsorganisaties en werkt samen met maatschappelijk gerichte organisaties op alle niveaus.

Organisatie KBO – Afdelingen binnen de Gemeente Cuijk.

Cluster

De hiervoor genoemde actiepunten vergen niet alleen een aanpak van onze Afdeling maar het verdient aanbeveling deze gezamenlijk aan te pakken met alle overige KBO Afdelingen in de Gemeente Cuijk. Dit mede gezien het feit dat de terugtrekkende overheid, lees Gemeente, steeds meer een beroep gaat doen op de samenleving. Zelfredzaamheid en participatie hebben de overheid hoog in het vaandel staan met het accepteren van het in 2011 regionaal ontwikkelde WMO – Beleidsplan. De transitie van de AWBZ van Rijksoverheid naar de Gemeente de afgelopen jaren dient niet uit oog te worden verloren. Onze strategie is er op gericht de samenwerking binnen de Cluster Cuijk zo goed mogelijk te intensiveren en te optimaliseren om een duurzaam samenwerkingsverband binnen de KBO Cuijk te realiseren. De “Cluster” waarbinnen de Afdelingen van de KBO in Cuijk zijn vertegenwoordigd bestaat uit de Afdelingen Beers – Linden, Haps, St. Agatha, Vianen, Cuijk – Noord en Cuijk – Centrum.

De taak van de Cluster wordt als volgt omschreven:

1. Het Cluster draagt zorg voor afstemming van de opvattingen en voor meningsvorming van de Afdelingen over het gemeentelijk ouderenbeleid en communiceert met de SWOC en overige belanghebbenden over ontwikkelingen op gemeentelijk niveau binnen het kader van ouderenbeleid op het gebied van de sectoren zorg, welzijn, wonen, educatie en voorlichting, sociaal en cultureel en de sector vrijwilligerswerk.
2. Het Cluster bevordert goede communicatie tussen de Afdelingen onderling.
3. Het Cluster vertegenwoordigt gemandateerd de Afdelingen bij regionaal beraad, voor zover dit beraad rechtstreeks van invloed is op het ouderenbeleid binnen de gemeente Cuijk in de ruimste zin des woords.
4. Het Cluster brengt, gevraagd en ongevraagd, advies uit aan organisaties, instellingen en instanties waar zij vindt dat dit van belang kan zijn ter ondersteuning van haar eigen doelstellingen.

Samenwerking KBO Afdelingen – SWOC (Stichting Welzijn Ouderen Cuijk)

Het ligt in de bedoeling de samenwerking tussen de KBO – Cuijk (Cluster) enerzijds en de SWOC anderzijds verder te intensiveren en te optimaliseren. Wij zijn ervan overtuigd dat een goede verhouding met de SWOC van grote waarde is, maar dat in de loop der jaren de aandacht voor en de communicatie met de SWOC door de KBO Afdelingen is afgenomen. Inmiddels heeft de SWOC een andere bestuursstructuur opgezet. Een van de leden van de werkgroep van de Cluster is bestuurslid van de SWOC en de vooruitzichten over de samenwerking zijn hoopvol. Mede doordat het overgrote deel van de statuten in overeenstemming is met de doelstellingen en statuten van onze Afdeling.

Het meest belangrijke artikel in de statuten waarop de Afdeling een beroep kan doen is artikel 3 lid (d): “Het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling en de coördinatie van het ouderenbeleid voorzover passend binnen de doelstelling van de stichting, en het bevorderen van de samenhang tussen de diverse voorzieningen voorzover betrekking hebbende op ouderen en ouderenbeleid” en (e): “Het leveren van inhoudelijke bijdrage aan het ouderenbeleid”. Sinds 2012 heeft de cluster het initiatief genomen om de betrekkingen tussen de KBO Afdelingen en de SWOC verder te intensiveren en te optimaliseren.

Activiteiten onze Afdeling.

De activiteiten die onze Afdeling o.a. organiseert zijn de volgende:

- 1) Elke maandag om de twee weken rikken in 't Fort
- 2) Elke donderdag om de twee weken dansen in 't Fort
- 3) Een dinsdag in de maand kienen in 't Fort
- 4) Elke dinsdagmiddag, deels in de lente, in de zomer en deels in de herfst fietstochten in Cuijk en omgeving
- 5) Elke dinsdagmiddag, deels in de herfst, in de winter en deels in de lente wandeltochten in Cuijk en omgeving
- 6) Elke maandagmiddag handwerken onder begeleiding in het WOZOCO – gebouw
- 7) Elke woensdagmiddag, vanaf begin oktober t/m april, tekenles in 't Fort
- 8) Om de twee weken op maandag de pedicure in 't Fort.
- 9) In de wintermaanden twee keer per maand muziekmiddagen “Licht in de Salon”
- 10) Eens per maand het zogenaamde “Eat en Meet” in 't Fort.
- 11) Eens per jaar een 4 – 5 daagse vakantiereis.
- 12) In samenwerking met KBO Cuijk – Noord eens per jaar een “ontmoetingsdag”
- 13) In samenwerking met KBO Cuijk – Noord een dag busreis
- 14) Minstens eens per jaar een themamiddag
- 15) In samenwerking met KBO Cuijk – Noord de kerstviering in december
- 16) In samenwerking met de KBO Kring Land van Cuijk een sociale, culturele dag in Mill
- 17) In samenwerking met de SWOC de Korendag in St. Agatha
- 18) In samenwerking met de SWOC de dansdagen in Boxmeer

Verder ondersteunt onze afdeling de SWOC door het benaderen en inzetten van:

- 1) Vrijwilligers voor het begeleiden van senioren bij belasting- en toeslagen aangelegenheden en het invullen van belastingformulieren
- 2) Vrijwilligers die zich inzetten als “cliëntondersteuners” bij het zogenaamde “keukentafel gesprek” in het kader van een aanvraag WMO.
- 3) Vrijwilligers voor “tafeltje dekje”
- 4) Vrijwilligers als ouderen adviseur
- 5) Vrijwilligers voor het op orde brengen van de administratie van senioren die daar behoefte aan hebben, het zogenaamde “schoenendoos”- project.

Het verdient aanbeveling, gezien de opbouw van onze leden naar leeftijdsgroepen, dat in de toekomst ook andere activiteiten voor senioren < 70 jaar worden ontwikkeld.

Vanuit het bestuur worden bovengenoemde activiteiten besproken en ondersteund. In een klein onderzoek is vastgesteld dat de deelnemers aan de activiteiten bestaan uit 20% in de leeftijdsgroep <70 jaar en 80% in de leeftijdsgroep > 70 jaar. Gezien de samenstelling van ons ledenbestand komt dit gegeven daarmee aardig overeen. Doch het is zaak om activiteiten voor de jongere groep te organiseren omdat dit de leden zijn voor de toekomst en het potentieel babyboomers van na de oorlog is groot in de gemeente Cuijk. Volgens de programma begroting 2017-2020 van de gemeente Cuijk bestaat het inwoneraantal per 1 januari 2017 op 24.673 waarvan 5058 inwoners ouder zijn dan 64 jaar.

Bestuursactiviteiten

Naast het deelnemen aan de vergaderingen van onze Afdeling, het voeren van het secretariaat, het beheren van de penningen en het begeleiden van de activiteiten wordt getracht het netwerk van onze vereniging uit te breiden, zoveel mogelijk informatie te vergaren die van toepassing kan zijn voor onze Afdeling, waar nodig beleid te beïnvloeden, en waar nodig mee te discussiëren over nieuwe ontwikkelingen die met ouderenbeleid te maken hebben binnen de Gemeente Cuijk door o.a.:

- 1) Actief het bestuur van de SWOC via de Cluster te beïnvloeden.
- 2) Actief deel te nemen aan de Kringraad KBO Kring Land van Cuijk.
- 3) Actief deel te nemen aan, sturing te geven aan en het in stand houden van de “Cluster” in de Gemeente Cuijk.
- 4) Zo nodig actief deelnemen aan de Algemene Ledenvergaderingen van KBO-Brabant.
- 5) Actief deel te nemen aan discussies rondom sociaal maatschappelijke ontwikkelingen binnen de Gemeente Cuijk.
- 6) Actief deel te nemen in de door de Gemeente Cuijk ingestelde “Participatieraad Welzijn”.
- 7) Actief deel te nemen in de door de Gemeente Cuijk samengestelde “Lokaal Beraad”.
- 8) Actief deelnemen aan de commissie bestaande uit tenminste de gemeente Cuijk, de SWOC en Cluster om invulling te geven aan het te ontwikkelen ouderenbeleid in Cuijk.

PR en communicatie

PR en communicatie naar en van de leden is van enorm belang voor een welvarende vereniging. Flexibiliteit, bij de tijd zijn, steeds midden tussen de samenleving staan en voortdurend aanpassen aan de wensen van de senioren vereist een slagvaardige vereniging. Dit kan worden bereikt door nog meer aandacht te besteden aan PR en communicatie. Een van de belangrijkste zaken zal zijn om de leden uit te nodigen voor de Algemene Ledenvergadering, maar ook de leden individueel te benaderen voor deze vergadering. Een goede discussie over het wel en wee van de vereniging en de daaruit voortvloeiende besluiten kan alleen maar een voordeel voor de vereniging en haar leden opleveren. Dit is de basis waarop de Afdeling het beleid voor de komende jaren, gesteund door haar leden, gestalte kan geven. In Nieuwsbrieven tot aan de Algemene Ledenvergadering en zeker daarna zal blijvend aandacht moeten worden geschonken aan de belangrijkheid van de Algemene Ledenvergadering en aan wat aan de bestuurstafel wordt besproken. Er moet een wisselwerking op gang komen tussen de leden en het bestuur om de eerder genoemde activiteiten onder de aandacht van de leden te brengen en in het bijzonder de “professionele” hulp die wij bieden om het gebied van belastinginvullen, huur- en zorgtoeslagen controleren en zo nodig indienen, ouderenadviseur, de administratieve ondersteuning en de cliëntondersteuners. Eveneens is het van eminent belang dat de wisselwerking bestuur – leden wordt uitgebreid zodat een optimale input kan worden verkregen voor het in te vullen ouderenbeleid. Zonder de steun van de leden is het moeilijk “zaken” doen met de overheid. Daarnaast kunnen de leden hun inspraak doen gelden op bestaande en nieuwe nog te organiseren activiteiten voor de leden.

Verder verdient het aanbeveling om de activiteiten die binnen de vereniging gaan plaatsvinden en of hebben plaats gevonden te beschrijven en deze “persstukjes” dienen vervolgens regelmatig te worden aangeboden aan de redacties van de lokale kranten, zoals “de Gelderlander”, “Maasdriehoek”, “Cuijks Weekblad” etc. ter plaatsing. Ook dient hierbij de lokale Televisie te worden betrokken.

Regelmatig zal een oproep in de lokale media aan de senioren dienen te worden geplaatst om lid te worden van onze Afdeling. KBO – Brabant heeft promotiemateriaal ter beschikking voor het werven van leden. Indien mogelijk en indien binnen ons budget kunnen we hiervan gebruik maken.

In 2012 heeft de Afdeling binnen de site van de KBO – Brabant een eigen website ontwikkeld. Op deze site worden allerhande activiteiten en interessante artikelen voor de leden vermeld en het zou goed zijn om een soort “gastenboek” op dezelfde site te ontwikkelen zodat via dit “gastenboek” de leden hun opmerkingen, wensen etc. kenbaar kunnen maken. In deze moderne tijd is interactieve communicatie met de leden van groot belang. We moeten alle middelen aangrijpen om dit te verwezenlijken.

Scholing

Onze Afdeling zal aandacht dienen te schenken aan de diverse onderdelen waarin onze vrijwilligers en bestuurders werkzaamheden verrichten in het kader van de individuele en collectieve belangenbehartiging. Vanuit KBO – Brabant worden het gehele jaar door diverse cursussen gegeven opdat onze vrijwilligers goed beslagen ten ijs komen om hun taken te vervullen. Onderstaand volgt een overzicht van cursussen en themadagen die door vrijwilligers gevolgd zouden kunnen worden:

- Ouderenadviseurs: Opleiding en bijscholing van ouderenadviseurs.
- Belasting invulhulpen: Opleiding en studiebegeleiding van belasting invulhulpen door vrijwilligers.
- Cliënt ondersteuners
- Administratieve ondersteuning: Opleiding thuisadministrateurs om senioren te ondersteunen bij het op orde krijgen / houden van hun administratie en daarmee hun zelfredzaamheid.
- Themadag KBO: Jaarlijks wordt een themadag door KBO Brabant georganiseerd met gezaghebbende gastsprekers.
- Introductiecursussen nieuwe kaderleden: Minimaal eenmaal per maand wordt een introductie cursus gegeven ten kantore van KBO – Brabant door de werkgroep Kadervorming & Educatie.
- Vraaggericht werken: De Afdeling kan ondersteuning vragen in kader van het project “Vraaggericht Werken” teneinde beter tegemoet te komen aan de vragen van de leden.
- Webmasters Afdelingen: Ondersteuning kan worden verkregen bij het onderhouden van de eigen website binnen de website van KBO – Brabant.
- Lea Web: Ondersteuning van de penningmeester bij het voeren van de ledenadministratie volgens een uniform, door KBO – Brabant ontwikkelt systeem en de implementatie van het nieuwe websysteem.
- Lea – Senior financieel: Ondersteuning van de penningmeester bij het voeren van de boekhouding volgens een uniform, door KBO – Brabant ontwikkelt / vernieuwd systeem.
- Conferenties bezoeken die van belang zijn voor onze Afdeling en voor haar leden.

Financiën:

De inkomsten van onze Afdeling bestaan uit:

- Contributies
- Subsidies gemeente en derden
- Giften, donaties erfstellingen en legaten
- Overige inkomsten uit bijvoorbeeld, bijdrage leden activiteiten, loterij, fondsen, reclame en dergelijke.

De jaarbegrotingen dienen zonder meer sluitend te zijn (baten en lasten dienen in evenwicht te zijn); hierbij is tevens de liquiditeit van de vereniging aan de orde. Het financieel meerjarenperspectief dient per saldo geen negatief saldo aan te geven. De financiële administratie is zodanig ingericht dat maximale transparantie in de kosten en inkomsten zijn gewaarborgd.

De contributie per lid zal de komende jaren voorsnog niet worden verhoogd. Het beleid van onze Afdeling is er op gericht voorlopig geen contributieverhoging toe te passen totdat, door omstandigheden noodzakelijk, een voorstel tot contributieverhoging door de Algemene Ledenvergadering is goedgekeurd.

Bijlage 1:

Doelen zoals vastgelegd in de statuten van KBO – Afdeling Cuijk Centrum en van KBO - Brabant:

De KBO – Afdeling stelt zich ten doel:

- Het ontplooiën van activiteiten die de volwaardige participatie van ouderen bevorderen

De KBO – Brabant heeft tot doel:

- Een volwaardige, zelfbewuste, waardige en ontspannen deelname van ouderen aan de samenleving te bevorderen.
- Zowel materiële als immateriële collectieve belangen van ouderen in het algemeen en van zijn leden in het bijzonder te behartigen.
- Zowel materiële als immateriële individuele belangen van zijn leden behartigen

De KBO – Afdeling tracht zijn doel te bereiken door het:

- Verlenen van diensten en behartigen van individuele belangen van de leden.
- Collectieve belangenbehartiging van ouderen.
- Vertegenwoordigen van belangen van ouderen bij overheden en andere instanties.
- Samenwerken met organisaties en instellingen met een gelijk of aanverwant doel.
- Organiseren van sociaal – culturele activiteiten.
- Aanwenden van andere wettige middelen.

De KBO – Brabant tracht zijn doel te bereiken o.a. door:

- Het instellen van werkgroepen, projectgroepen en commissies.
- Het werven, scholen en inzetten van vrijwilligers
- Het communiceren met de leden via de verschillende media

Bijlage 2:

Functies KBO – Afdeling:

De Afdelingen zijn de basiseenheden van de KBO. De functies van een KBO – Afdeling kunnen als volgt worden omschreven:

Organiseren van activiteiten

- Daarbij gaat het om activiteiten gericht op ontmoeting, ontspanning, cultuur, ontwikkeling, zingeving, beweging, enz.

Individuele belangenbehartiging

- Hier gaat het om activiteiten gericht op het individuele welbevinden: advies en hulp (ouderenadviseur; belasting, cliëntondersteuners en andere hulp), ziekenbezoek, projecten m.b.t. eenzaamheid, veiligheid, woningadvies enz.

Collectieve belangenbehartiging

- De inzet voor algemene belangen van ouderen op het terrein van welzijn, wonen, zorg, vervoer e.d. De collectieve belangenbehartiging op gemeentelijk niveau is een zaak van de gezamenlijke KBO – Afdelingen in een gemeente.

Taken en bevoegdheden van de Afdeling naast de hierboven genoemde functies:

- Het doel en het werk van KBO-Brabant, voor zover het de Afdeling betreft, te bevorderen, te ondersteunen en zo nodig uit te voeren.
- Deelnemen aan de Kringraad.
- Deelnemen aan de gemeentelijke cluster.
- Het aanwijzen van een bij reglement te regelen aantal leden van de Kringraad.
- Het onderhouden van contacten met en het aanwijzen van vertegenwoordigers in instellingen en organisaties, binnen het werkgebied van de betreffende Afdeling.

De Afdeling is autonoom waar het gaat om het organiseren van sociale en culturele activiteiten en de inzet op individuele belangenbehartiging. Dat betekent uiteraard niet dat een Afdeling alles op eigen kracht kan waarmaken. De Afdeling benut in de praktijk verschillende mogelijkheden:

- advies en ondersteuning van lokaal ouderen- of welzijnswerk.
- samenwerking met een of meer andere Afdelingen in de omgeving.
- deelname in de Kring.
- advies en hulp van het bureau van KBO-Brabant.